

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Preceptorium diuine legis venerabilis fratris Joha[n]nis Nider de ordine predicatorum

Nider, Johannes

Nurnberge, 28.VII. 1496

S[e]c[un]d[u]m de penis tra[n]s gedie[n]tiu[m] decalogu[m] de inferno
tenebris igne frigore etc.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31252

de iure etiam et pena et iustissime quantum
durat in vnoquoque dei iniuria. tunc dura-
re in eo debet pena. et existetes in in-
ferno super peccato suo addunt impietatem et
condemnationem perpetuo. et non solum iuste per-
petuo puniuntur eternum. et etiam intensi-
ue deus penam eorum augere possit. **Re-**
ptimo finit **Aug.** de ciuit. dei. li. xvj. **Di-**
gnus est pena eterna qui in se punit bo-
na eterna. et peccator mortalis est homini. quia
peccator ad perpetuum seruicium gratiarum actio-
nis tenet deo exhibendum. de quolibet me-
bro vel dono tam corporis quam anime. quod sibi
deus tam grosse contulit. hec autem omnia dia-
bolo per peccatum tradit deo recipit. et prope-
tuo puni debet. **Si** enim in humana pol-
licita qui furat cappam. meret certam pe-
nam. qui furat centum floribus. Maiorem me-
ret. et qui perpetuum censum deo recipit quem
habet in membris anime et corporis. et quem in
patria letit deo reddere deberem de
membrorum obsequiis se puniri debet. **Octa-**
uo qui peccat in simplici proximo cum le-
dendo alapa meret aliquam penam. qui in
principio meret maiorem. ut dicitur. v. et ibi. et
qui in infinitum bonum peccat infinitam
quodammodo meret penam. quilibet enim pec-
cator est de quibus dicitur in psalmo. **Supra** do-
sum meum fabricauerunt peccatores. plon-
gauerunt iniquitatem suam. et dominus iustus con-
cidet cervices peccatorum suorum. **Nono** qui perdit
ex sua negligentia aliquod donum. exempli
gratia. qui perdit florenum domini sui meret certam
penam. qui vero perdit decem florenum plus deme-
ret. et qui perdit infinitum bonum in infinitum
puni debet. ut peccator facit. deus enim in
finitum bonum est. et nunc est per gratiam et glo-
riam. **Fin** illud **Gen.** xv. ubi deus ait
ad **Abraam.** Ego ero merces tua ma-
gna nimis. quam mercedem nobis tri-
buat qui solus cunctis bonis superabundat.

Capitulum. ij.

Nunc secundo principaliter de pe-
nis transgredientium decalogum tra-
ctatus erit de penis inferni. scilicet

quas incurrunt transgressores preceptorum.
ubi tria principaliter tractabuntur. **Primo**
de penis exterioribus danatorum sensibili-
bus. **Secundo** de penis interioribus eorum
Tertio de penis quas habent respectu su-
periorum. **Primum** ad primum notandum
quod danatorum hominum ab authenticis doctori-
bus ponuntur quattuordecim pene finit quod
a diuersis creaturis exterioribus puniuntur di-
uersimode. ut in quattuor elementis. **Primo**
a terra qui ad locum inferni. **Secundo** ab
aere. quo ad tenebras. **Tertio** ab igne
Quarto ab aqua. Quinto ab omnibus mundi
et elementorum fetulentis. Deinde qui ad
quatuor sensus. Sexto puniuntur visu qui
multipliciter. scilicet qui ad fletum. fumum. oblecta
danatorum hominum. et demonum. et puatio-
nem omnium delectabilium luminum. **Septimo**
auditu qui ad clamorem preceptionum blas-
phemias. **Octavo** gustu qui ad puatio-
nem omnium comestibilium et potabilium. **No-**
no olfactu. qui ad presentiam sulphureorum
corporum. **Decimo** tactu qui dicitur per ignis.
et diuine potestatis. ac demoniacae. et stridore
dentium. **Undecimo** per opposita
glossis dorum. **Duodecimo** per opposita
aureolarum. **Tertiodecimo** per societatem pel-
limorum. **Quartodecimo** puatioe huma-
nitatis christi. **Prima** pena est locus
infernalis. Est autem duplex infernus finit
Greg. liij. dialogo. **Primus** est vniuersalis
et est in media pcanitate terre latissimus
et profundissimus orbicularis. et incommensi-
mus ac perpetue duraturus. **Infernus**
nunc sit probat scriptura. psalmi et poetria.
Scriptura per illud **Matt.** xxv. Tre male-
dicti in ignem eternum. Et in symbolo **Alba-**
nasi. Quis mala egerit ibit in ignem
eternum. psalmi. Qui eripuit animam meam ex
inferno inferiori. **Psalmi** idem dicit. **Quia** So-
crates. i. li. qui dicit perhedron **Platonis**
postquam noiauit grades peccatores. sic con-
cludit. Nos cooperes equidem porta fa-
cit in tartarum. vnde nunc exhibuit. **Poete**
sunt ut **Virgilius** in **georgicis.** et plures alij.

q̄ ponūt ibi flumīos ifernales et horē-
da. Dic ifern⁹ cuꝝ suo igne a p̄ncipio
mūdi par⁹ ē a deo. **¶** Vñ **Matth. xxv.**
¶ Tre maledicti i ignē etnū q̄ par⁹ ē et.
¶ Et **Esa. lxx.** Parata ē abheri tophet
a rege. parata ē glo. abheri. id est. ab in-
tio. tophet. i. vallis gehēne. Sed q̄re
de⁹ ifernū fecit. **Rñ. De⁹** palaciū hz
ac regnū vnuerſi. in q̄ q̄ multi ſunt
malefactorēs cōgruētiffimū fuit vt lu-
ſiffim⁹ carcerē h̄ret p̄ talib⁹. videlicet
ifernū. **¶** Scdō q̄rīt. q̄re ē ſb terra. **Rñ.**
p̄mo. q̄ iuſtū ē vt peſſimī maxime di-
ſtent ab optimis in p̄ſa. videlicet a bea-
tis. ſb hoc ſit p̄ mediū intra terrā. **¶** Se-
cundo cōgruū est eadē rōne. p̄t igno-
bilītatē loci. videlicet vt ignobiliffim⁹ lo-
cus a nobiliſſimo videlicet celo maxie
diſtet. **¶** Tercio rōne affect⁹. vt q̄ hic ter-
rena p̄ deo coluerūt perpetue in terra
claudant. **¶** P̄s. Adheſit in fravēter n̄
¶ Ali⁹ ifern⁹ ē p̄ticulari q̄rūdā añ diē
iudicij. q̄ poſtmōdū in iferīorē ifern-
nū detrudent. **¶** Sūt em̄ ſup terrā q̄ daz
locū patētia. vbi dānator aīe luūt pe-
nas. vt ethna et olle vulcani. **¶** Id ē. fm̄
¶ Iſid. li. xij. erymo. ſunt mōres ardētēſ
pleni ſulphureis flāmīs et horribilib⁹
q̄ in talib⁹ fm̄ poetas dicebat habitā-
re deus quē vocabāt vulcanū. ſb reue-
ra diabol⁹ ibi habitat cū ſuis. **¶** De iſtis
p̄ticularib⁹ ifernis narrat **Grego.**
etiā. liij. dialogo. **¶** P̄mo qd̄ heremita
ſanctus in iſula ſipparis vidit aīam
Theodorici. regis i ollā vulcani ibidē
p̄fectā p̄ dentes videlicet **Iohāne papā**
et **Sinacū** p̄ticiū q̄s p̄fat⁹ rex p̄us
iūſte occiderat. **¶** Scdō narrat de qdā
romano i extremis laborātī cui appa-
ruit nauis parata q̄ ipſe et qdā vicin⁹ ſu⁹
deducēdi erāt i ſiciliā. **¶** Vñ **Greg⁹.** ibi
addit cām hōz locoꝝ dicēs. **¶** Vñ ſi
le mortēs ſe ad ſiciliā ducēdū teſtatur
eſt. qd̄ aliud ſentire pōt. niſi q̄ p̄ cete-
ris locis in cui⁹ terre iſulis eructuāri

igne tormētōꝝ olle paterūt. q̄ vt ſo-
lent narrare q̄ non erunt laxat⁹ q̄tidie
ſunib⁹ excreſcūt. vt mūdi termino ap-
propinq̄te q̄ certū eſt illuc ampli⁹
exturēdos colligi. q̄nto et eadē tormen-
toꝝ loca aplius videant apiri. qd̄ om̄s
potēs de⁹ ad correctionē vinctū in ſb
mūdo voluit oñdi. vt mētes infidelitū
q̄ iferni tormēta eē nō credūt. tormē-
toꝝ loca videāt. q̄ audita credere recta
ſant. **¶** Eadē cām assignat **Gul. p̄ſſen.**
de vnuerſo pte. j. ca. xlvij. vbi etiā diē
q̄ in p̄fata iſula ſicilie ignis p̄noiat⁹
vītoꝝ intolerabili cruciat aīas ap-
propinquātū ſibi et tū corpa nō ledit
¶ Scdō pena ſunt tenebre exteriores **C**
¶ Vñ **Matth. xxij.** Ligatis manib⁹ et
pedib⁹ p̄ſcite eū in tenebras exterio-
res. **¶** Vbi notādū fm̄ **Tho. in. liij. off.**
vlt. q̄ triplici d̄ cā erūt et ſunt in iferno
tenebre. **¶** Vñ ſic diē. **¶** Diſpoſitio iferni
erit talis. p̄t maxie miſerie dānatorū
cōuenit vel cōpetit. **¶** Vñ fm̄ **B** ſunt ibi
lux et tenebre. p̄t maxie ſpectat ad mi-
ſeriā dānatorū. **¶** Ipa aut̄ vīſio fm̄ ſe de-
lectabilis ē. **¶** P̄mo em̄ metaphiſice d̄.
q̄ ſenſus oculoꝝ eſt maxie diſſigibilis
eo q̄ p̄ ſp̄m plura cognoscim⁹. **¶** Sed
p̄ accidēs p̄tingit vīſionē eē afflictivā
inq̄ntuz videm⁹ aliq̄ nobis no cūa vt
volūtatī n̄re repūgnātia. **¶** Id in iferno
B mō debz eē loc⁹ diſpoſit⁹ ad vidēdū
ſz lucē et tenebras q̄ niſi ibi p̄ſp̄cne
videat ſz ſolūmodo ſb quāq̄ vmbro-
ſitate videant illa q̄ afflictionem cordi
ingerere poſſunt. **¶** Idcirco b̄tis **Gre-
go. in morāl. li. ix. ſup illo vbo.** In in-
ferno nullus ordo. ſz ſempitern⁹ hor-
ror. inhabitat diē. **¶** Quis ignis ille ad
cōſolationē nō luceat tamē vt magis
torq̄at ad aliqd̄ lucet. nā ſeq̄ces q̄s ſe-
cum traxerūt d̄ mūdo reprobi. flāma
illuſcēte viſuri ſūt. **¶** Et ſit ſup illud
p̄s. **¶** Vox dñi inſcīdentis flāma ignis
diē **Baſili⁹.** q̄ vtute dei ſeparabitur

claritas ignis ab eius state adustina
 et cedit i gaudiu scdoy. et vltimu ignis
 in tormētuz dānatoz. Pñ simpliciter
 locus ē tenebrosus. Hñ ex diuina di-
 spofitōe ē ibi aliqd lumis qmz suffi-
 cit ad videndū illa q aiam torqre pfit.
 Et ad hoc fatiffacit nālts situs loci. qz
 in terre medio vbi infern⁹ ponit nō pñ
 ē ignis nisi fetulēt⁹ et turbid⁹ et qñ su-
 mosus. Quidā tñ tenebrarū hōz cām
 assignāt ex cōmassariōe cōpñtōe cor-
 porū dānatoz q pñ multitudinē ita re-
 plebūt locū inferni q nihil ibi de aere
 remanebit. et sic nō erit ibi aliqd dīa-
 phaneitate qd possit ēē subiectū lucis
 nisi oculi dānatoz q erunt obtenebra-
 ti. **Thō.** Cui cōcordat ps. Sic ones
 in inferno positi sūt mors depasceat eos
Tercia pena ē calor sūm⁹ p ignē. vñ
 Matt. xxv. Ite maledicti in ignē eter-
 nū. **Deut. xxxij.** dicit Moyses. Ignis
 succēs⁹ ē i furore meo. i. a pñcipio mū-
 di. pmo ptra demones. et ardebit vsqz
 ad inferni nouissima. denotabitqz ter-
 rā. i. terrenos cū germie suo. et funda-
 menta mōtū. i. supboz cōburet. **Pñ**
 ignis vt dicit **Alb.** sup **Prover. vii.** de
 muliere forti. vñt interu aiam et exte-
 rius corp⁹. Qui ignis in imēsuz ē cali-
 dior nfo igne. **Pñ** ignis vt in scda pe-
 na dicitū est calidissim⁹ ē. tenebrosus
 simplr fm qd lucidus qñ fumosus et
 virtute diuina et nāl actiuissimus. Et
Thō. in. liij. dist. xliij. dicit Ignis inferni
 corporatus ē. vt pbat **Greg. iij.** dialo-
 go. et maxie actiuus ē. eiusdē qdē spci
 cū nfo igne. hñz pñietates nltas dis-
 ferētes a nfo. Tñ qz succēsione nō in-
 diget. nec lignis nutrit. Tñ qz de⁹ euz
 regit. **Pñ Esa. xxx.** Flat⁹ dñi sic tor-
 rens sulphure⁹ succēdēs eā. i. a deo ē
 accēsus q nām ei⁹ instituit nō ab hoie.
 Ignis etiā ibi erit fortissime calidita-
 tis. qz calor ei⁹ erit vndiqz cōgregat⁹
 pñ frig⁹ et vndiqz spm circūstās. hec

de **Thō.** Quarta pena ē frig⁹ p aquā
 De q et pcedētī pena dī **Job. xliij.**
 Trāsbūt ab aqs nīuū ad calozē ni-
 miū. Et in ps. Ignis sulphur et sps
 pcellaz ps calicis eoz. Et **Thō.** pñ
 intellectu hōz dīc vt pñs dist. vii. **Pñ**
 ti trāsbunt ex vehemētissimo calore
 ad vehemētissimū frig⁹. sine hñ ei⁹
 sit aliqd refrigeriū. et qz eoz passio ab
 exteriorib⁹ nō erit p spēs sensibiles co-
 mō q hñ. hñ pñctōes spūales ipmēt for-
 mas lesiuas. vñ sequit enā sic in febrī
 citātib⁹ stridor dentū. **De q Luc. xij.**
 Et vt alb. vbi pñs dīc. **Frig⁹** int⁹ et
 dānatos pñct. Quia pena q patien-
 ter ab oib⁹ elemētōz fetulētis. **Pñ**
Thō. vbi pñs. Scē in inqñ **Basil.** in
 vltima mūdi purgatione fiet qdam se-
 paratio in elemētis. vt qdquid est pu-
 rum et nobile remaneat supius ad glo-
 riā beatoz. qdquid fo ē ignibile et fetu-
 lenū in infernū pñctat ad penā dāna-
 torū. vt sic ois creatura dei ē bñe ma-
 teria gaudiū. ita dānatis ex oib⁹ crea-
 turis tormentū accēscat. fm illud
Sap. v. Pugnabit cū illo oib⁹ terra-
 rū pñsensatos. hoc em diuie iusticie
 cōpetit. vt sic ab vno recedētes p pñm
 in rebus materialib⁹ q sūt multae et
 rīa finē suū pñtuerūt. ita etiā materia
 liter affligent ex multis. **Sexto** pñ-
 nient q ad vñū multiplr. **Pñ** pmo.
Pñ Luc. xij. Igar⁹ pedib⁹ et. **Quis**
 aut fletus in dānatis ē possit. do-
 cet **Alb.** sup eodē. In fletu inqñ pmo
 est cōstrictio cordis ex iusticia et sentē-
 pene. Scōz ē pñctio pñictioz cere-
 bri pñctēs ex cordis pñctiōe. qz pñ-
 nicti cerebri pñctas neruos et venas
 pñctat ad cor. et cū cor extrematē
 suoz vñctioz pñctat. tñc pñct pñ-
 nicti cerebri et alta mēbra i q pñctio
 līnerat et vene diffundūt. Ex q tñctio se-
 quit iordinata distractio figure et sit⁹
 in facie. **Pñ** et ita sunt in facie iustitiae

Quamvis autem non videtur effusio lachrymarum quod hic solum habet locum. Et Thome ubi ponitur sic dicit. In fletu corporali duo inveniuntur. quorum unum est lachrymarum resolutio. et spiritus ad hunc fletum corporalis in dānatis esse non potest. quia post diem iudicii descende motu primi mobilis. non erit aliqua generatio vel corruptio vel corporalis alteratio. In lachrymarum autem generatione opponitur illi humor qui generatur quod per lachrymas distillat. unde spiritus ad hunc in dānatis corporalis fletus esse non potest. Aliud quod inuenitur in fletu corporali est quodammodo et turbatio capitis et oculorum. et spiritus ad hunc fletum esse poterit in dānatis post resurrectionem. Cor pora enim dānatorum non solum ab exteriori affligentur. sed etiam ab interiori. secundum quod corpus immutatur ad passiones anime in bonum et malum. et spiritus ad hunc fletum carnis resurrectionem indicat et refert delectationi culpe que fuit in anima corpore. Oculi etiam puniuntur fumo. ut in secunda pena tactum est de obiecto quod corpora dānatorum multum puniuntur. quia turpia erunt colore. et turbatione faciei. et stridore dentium. puniuntur etiam lumine solis. lune. stellarum. dicitur alioquin.

Septimo puniuntur auditu per clamores punitorum lachrymabilissimos. et blasphemias eorum. Unde dicit Thomas. ii. ii. q. xiiij. Credibile est quod post resurrectionem in dānatis erit vocalis blasphemia. sicut in sanctis vocalis laus dei. et de interiori blasphemia nulli dubium. Unde de utraque dicitur Apocalypsis. xvi. Et auerunt homines estu magno. et blasphemaverunt nomen dei qui prae se habet super has plagas. Et Thome ubi ponitur idem ostendit. Ad rationes inquit blasphemie puniet deestatio diuine bonitatis. Illi autem qui sunt in inferno retinebunt peruersam voluntatem auersam a dei iusticia. in hoc quod diligunt ea in quibus puniuntur et vellet eis ut si possent. et odiunt penas quod per huiusmodi penas infligunt. Talis igitur deestatio diuine iusticie est interior et est blasphemia cordis. ex qua exterior blasphemia

sequitur. Octauo puniuntur gustu quod ad punitionem omnium delectabilium. potentia ciborum. Unde Luc. xvi. Dives in inferno ait. Petite lazarium ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam. Sed nemo habebit cum eodem quod desiderat. Ex quo secundum Gregorium. elicitur quod in illis membris peccatores in inferno puniuntur in quibus plus peccauerunt. ut chortizantes in pedibus. tagetes luxuriosi ibidem luxuriosi in genitalibus etc. Nonno puniuntur in olfactu. verisimilius enim putatur a doctoribus ut tactum est in quinta pena primum post iudicium inferni replendum est in iudiciis. spurciis. sterquilinis. et ceteris penosis abominabilibus. quod peccatum fecit ex elementis generari. Idcirco ut homines qui in hac vita floribus elementorum in optimis effectibus et fructibus abusi fuerunt. vilissimis eorum de fecibus et sterquilinis puniuntur. Quis igitur estimare possit. dicit Bernardus has. super Genesim. abominabiles infernali flammam sulphuream ac fetorem earum qui si existeret inferni corrumperet totum elementare globum. non igitur nunc exibat nec post. sed reflectit ex toto peccato inferni tre. Declarat illud Ieremias. i. de miserie forti. allegas illud Iob. xviij. Putredini dixi. pater meus. mater mea et soror mea vniuersis. Non inquit fiet fetor exhalatione alicuius putredinis. quia non putrescunt ibi corpora. sed igitur bilis illa ibi aggregata dicitur putredor puncture penarum vermes. Unde Sapientia. v. Pugnabit cum illo oris terrarum in insensatos. id est quatuor elementa. frigidando. ignis urendo. aer obscurando. et aqua ifrigidando. quicquid. n. igitur est elementis inferni deglutiet. Decio puniuntur tactu ignis acerbissimis a diuina iusticia intrat ex medullas cremare a demolitionibus torquentibus a dēnatis opprimētib⁹. ut tactum est primum secunda pena. Unde Chrysostomus. dicit de reparatione lapsi ad dēdamaticū. quod acerbitate huiusmodi ignis nulla lingua explicare valet. Undecio puniuntur

per opposita dorib⁹ btōm. **C**orpa em
eor erūt qdrupl^r misera. **P**rio defor
mia. Est aut fm **Tho.** in .liij. dis. xliij
duplex deformitas. **U**na ex defectu
alicui⁹ mēbr⁹. et tal^r in nullo dānatorū
erit. ut nulli dubiū est. qz oēs integris
mēbris resurgēt. **A**lia ē deformitas ex
idebita ptiū dispositōe i qstrib⁹ qdē
ut febrevel podogra. et hmoi. nec talis
deformitas in dānatis erit. s^c corpa eo
rū erūt sensibilib^r viiacia. qz nist
sic tūc min⁹ sentirēt mala pene in iser
no. sic etiā si mutilati remanerent. qd
nō pcedit. Sūt igit^r deformes defecti
b⁹ ill⁹ q^r ex nālib⁹ pncipijs i būano cor
pore nālter psequūt. ut ē pōderositas
tarditas. passibilitas. et opacitas. palli
ditas et hmoi. **U**n. q. viij. dī. q corpa
dānatorū erunt turpissima. **S**cdo igit^r
corpa dānatorū erunt passibilia valde.
Tū fm **Tho.** ubi pus. qz intēg mēbr⁹
Tū qz carētia impcepribilib⁹ morbis.
Tū qz diuina iusticia reget in eis mām
ignis. **T**ū etiā qz nā eorū ē incorrupti
b⁹. Passibilia em erūt corpa eorū. sed
incorruptibilia. et spēs calorīs q māli
ter sūt in igne recipient spūalit in dā
nato corpe. et sic ignis afflābit sibi ea.
nec tūc plumer ea. **P**ropt^r q **Alpo.** ix.
dī. In dieb⁹ ill⁹ qrēt hoies mortēz nō
intuent^r eā. et desiderabūt mortē. et fr
giet mors ab eis. **T**ertio erūt pōdero
sa et tarda. **S**z qrit virū ne aliqui tā dā
nati isernū exire possint s^c hoib⁹ appa
redo. **R**ū. fm **Tho.** i. liij. dis. xlv. Dā
nati exire pūt p^ria iserni receptacula.
fm dispositionē diuine puidēt^r aspe
ctib⁹ hoim apparere. nō tū illō pūt p
p^ria liberrare. s^c diuina puidēt^r ad cri
ditionē hoim et terrore. Sūt q sūt in
purgatorio eadē rōe. et ut suffragia pe
tant. s^c q in celo sūt pūt p^ria libertate
glie. dānati tū secū in isertā ferūt. **I**te
ibidē addit. **Q**uis aut aie dānatorū
pncipal^r afflūybt apparet. nō tū cre

dendū ē s^c sp accidere. **A**liqui. n. hmoi
apparitōes sūt in dormiēdo vel in
glādo opatōe bonorū spūūz^r malorū
ad instructōz^r deceptōz^r viuetū. **S**ic
etiā uiu hoies aliqui alijs apparēt^r est
multa dicūt in somnijs. cū tū pster eos
nō eē pntes. sicut **Aug.** p mltā exēpla
probat li. de cura. p mortis agenda.
Quarto dānati erūt grossi et nō subtil
es. et sic ones moribide in iserno posi
te qz mors depascet. **D**uodecīa pe
na ē deformitas q daz opposita auree
et aureol. **U**n qdā antiqu⁹ doctor sup
liij. mouet hāc qōnē. **C**ū rōne actū
excellentū debeat aureola ad decorē
corpis et aie. utz etiā p actib⁹ excellent
mal^r et turpib⁹ debeat ipis malis p pe
na aliqd p modū deformitatis et turpi
tudinis qd rūdeat aureole in bonis et
verit⁹ dicat luteola. **A**nderi pōt. q sic
qdā caracteres siue qdā deformita
tes rūdeat i qbusdā dēnatis respectu
aureolarū in bōis. **P**icitū. n. sine pām
opponit **Strut.** **E**t sic aurea hēt p^rvir
turē. ita lutea ppter viciū habebit. qd
statim non pncipal^r opponit. s^c illav
ciavbi nō solūv^r corrupt^r. s^c etiā sta
tus cui debeat aureola. talia vicia de
merent luteolaz. **U**n sūt gfa in ipis
corruptorib⁹ virgīnū. et sūt in ipis he
retic⁹ q fidē corrupūt in alijs. et sūt in
his q p defensōe sui erroris patiunt^r
mortē. **E**t ponūt ille deformitates nō
solū qz se aureol^r p^ruancit male opā
do. s^c qz etiā i alios peccauit qntū in
se fuit eos videlz corrupendo. **U**n sic
boni habebūt in celo accitale pmiū.
ita ecōuerso mali an iudiciū accitale
demeritū. et post luteolaz. **D**e accitall
demerito dīc **Am.** q pena **Arrū** nō
est adhuc finita. qz nescit q^r p eū mēt.
Tredēcīma pena ē perpetua societas
pessimorū oim demonū et hominū.
Sz dubitatur. utz ne in iserno sit
diferētis locor in situ fm maiore

penarū. et minoritates. Rñ. q. sic. Vñ
 Job. xliij. In domo pñs mei māsio-
 nes multe sunt. q. a sibi in inferno. Dñe
 etiā Tho. in. iij. dis. xlv. Exñtes inqñt
 in inferno fm diuersitatē culpe diuer-
 sam sortiat̃ et penar̃ etiā fm q. grauio-
 rib⁹ pctis irretiunt dñari s. h. obscu-
 riorē et pfundiorē locū obtinēt in infer-
 no. vñ et supiores in qb⁹ minimū erat
 de rōne culpe. supmū et min⁹ tenebro-
 sum locū hñt oibus pñtēdis. h. ille.
 2. Dubitat scdo. vñ eterna sapia in
 locis penarū infernalū hoies siles hic
 in vicijs ad silia loca in inferno pñtē-
 dos trāsmittat. Rñ. fm Greg. iij. dia-
 logo. q. sic. Vñ Mart. xij. Tūc. i. in
 die iudicij dicit messorib⁹. Colligite
 zizania et ligate ea i fasciculos ad cobu-
 rendū. Super q. Grego. iij. dialogo.
 Quid ē zizania in fasciculos ligare nī
 si cōpares pib⁹ in tormētis silib⁹. so-
 clare. vñ supbos cū supbis. luxuriosos
 cū luxuriosis. auaros cū auaris. falla-
 ces cū fallacib⁹. infideles cū infideli-
 bus et. Cū q. siles i culpa ad tormēta
 silia āgeli i locis penarib⁹ deputat. qñ
 zizaniarū fasciculos ad pburendū ligat
 bec ille. Et sic erūt tot ptiales i inferno
 mansiones. qñ pñcipalia vicia mora-
 lia. Nec obstat illd Job. x. vbi dñ. In
 inferno nullus ordo s. sempitern⁹ hor-
 roz inhabitat. qñ fm Greg. ibidē intel-
 ligit de intētois directioe et recta opa-
 tione. qñ neutriū ibi erit. Et tñ Sap.
 viij. dñ. Sapia attingit a fine vsq. ad
 finē fouit. et disponit oia suauiter. De
 cūa qñ pena est priuatio sensatiōis
 pñi fm hñanitatē. cui⁹ pulcritudo ē so-
 la qñtatiua visus. cui⁹ vox sola qñtat
 auditū odor olfactū. sapor gustū. et cō-
 iunctio tactū. Vñ i qñlibet qñq. sensuū
 dñari tā interioz qñ extorioz remane-
 bit ppetua sñis qñā nālis. qñ i pñi hu-
 manitate nñe hñanitatē et cēntalis qñā
 beuūdo pñst. Cū igit quinq. sensus

sint qñ qñlibet hñanitate pñi pñabit.
 et quāplex sñis. pñis i qñq. potētijs
 sensuū erūt decē ptiales pñe s. h. mē-
 bro pñcipali cōphēse. Et erūt pñcte
 pñe tāto qñāmo grauiores. qñto pñi
 humanitas omia sensibilia excedit in
 amenitate. Capitulum. iij.

Q. ad secundū pñcipale de
 interioribus penis dñatorū
 notandū q. qñq. pñcipales pe-
 nas dñari habebūt. et iam pñm hñt
 q. sunt. Pñmo oim qñq. interiorū sen-
 suū pñitio. qñbus delectabilia sñra-
 hūnt et tristia pñtabunt q. ad pñpiscel-
 bile. Scdo q. ad irascibile erit odiū et
 detestatio. Tercio intellect⁹ obceca-
 tio. Quarto vñis pñctie remotio. Quinto pcti et interioris blasphemie
 cōtinuatio. Pñma pena interior erit
 in qñq. interiorib⁹ sensib⁹ q. sunt. sen-
 sus cōis. imaginatiua. fantasia. estima-
 tiua. et memoria sensitiua. Nā p. oculi
 los ingredient ad sensuū cōem ea q. vi-
 cta sūt i pena sepe. et sic p. auditū q. i se-
 ptima dicta sūt. et sic d. alijs sensib⁹. et
 cōgregabunt i sensu cōi eū marie cru-
 ciaria. Ad imaginatiua q. h. infecta sūt
 pulcritudine mulierū. veniēt amarissi-
 me eedē imagines et pñie. vñ dicar. vñ
 nā vidisset p. māltere serpētē. vñā p.
 ebrietate gustasset cinerē. p. cātilenis
 audisset fmonēz sic d. alijs. Ad fan-
 tasiā veniēt horribiles visiōes. Ad est-
 matiua indicibiles timores. puta cū
 viderit aliquēz torqñi p. demonē. statim
 timebit sibi affutur eundē dolorē. sic
 fit circa rotādos successus. mēoria sen-
 situa cogitabit de mal' male. et d. cele-
 stib⁹ infernalib⁹. Dec oia pñant p. dictū
 Tho. i. iij. dis. vlt. dñcēt. Sic pñ pñe-
 ctā bñtudinē scōz nñbil erit i eis q. nñ
 sit gaudiū mñ. ita nñbil erit i dñari qñ
 nñ sit eis mñcā tristitie. nec aliqd qñ
 ad tristitia pñnere possit deest vñ sit
 eoz miseria cōsumata. Scda pena